

زوال تفکر تولید مهمترین مانع طرح اشتغال روستایی

[ad_1]

به گزارش گروه تحلیل، تفسیر و پژوهش‌های خبری روابط عمومی گروه تجاری ققنوس، دولت در بهمن ماه سال گذشته با اختصاص یک و نیم میلیارد دلار از صندوق توسعه ملی طرح اشتغال روستایی و عشایری را کلید زد. بر اساس این طرح مقرر شد تا با تخصیص مرحله‌ای منابع به چهار موسسه عامل مجری طرح و تلفیق منابع داخلی بانک‌ها در مجموع معادل ریالی 12 هزار میلیارد تومان برای اشتغال روستایی و عشایری اختصاص یابد.

براساس گزارش‌های منتشر شده، تاکنون 50 درصد از این منابع یعنی معادل ریالی 750 میلیون دلار به چهار موسسه عامل مجری طرح اشتغال روستایی یعنی بانک کشاورزی، بانک توسعه تعاون، صندوق کارآفرینی امید و پست بانک اختصاص یافته و در مرحله نخست، از بهمن ماه سال گذشته تاکنون 6 هزار میلیارد تومان برای پرداخت تسهیلات به طرح‌های دارای توجیه اقتصادی و اشتغالزا تخصیص پیدا کرده است. این آمار و ارقام نشان می‌دهد که دولت همه تلاش خود را برای اجرای

این طرح در پیش گرفته است تا با حل معضل اشتغال روستایی بسیاری از مشکلات و مسائل این بخش از جامعه نیز حل شود. آنچه که در اینجا مطرح است رفع موانع و مشکلات اداری و اجرای و حمایت نهادهای ذی مدخل از یک طرف و فراهم بودن بسترهای فرهنگی و اجتماعی از طرف دیگر است. درواقع، تحقق اهداف این طرح علاوه بر اختصاص تسهیلات نیازمند حضور فاکتورهای متعدد دیگری است.

** اشتغال روستایی راهی برای جلوگیری از روند کاهشی جمعیت روستاییان

بر اساس آخرین سرشماری عمومی نفوس و مسکن، جمعیت روستایی ما 20 میلیون و 730 هزار نفر است که در قریب به 39 هزار روستای بالای 20 خانوار و قریب به 63 هزار آبادی دارای سکنه در سراسر کشور زندگی می کنند.

حدوداً شش میلیون واحد مسکونی داریم که روستاییان در این واحدها در حال سکونت هستند. بدین ترتیب می توان گفت که یک چهارم جمعیت کشور در روستاها زندگی می کنند. البته نکته قابل توجه این است که این آمار و ارقام در دهه های گذشته پیوسته روند کاهشی داشته بطوری که همواره از تعداد روستاها و جمعیت روستایی کاسته شده است.

هرچند در رابطه با تعداد روستاهای خالی از سکنه آمار دقیقی وجود ندارد ولی بر اساس اظهارات معاون عمران روستایی بنیاد مسکن و مطابق با سرشماری سال 95، تعداد 30 هزار روستا، آبادی یا سکونتگاه موقت که به لحاظ اجرای پروژه ای شکل گرفته است، در کشور خالی از سکنه است. در کنار خالی شدن روستاها جمعیت روستایی نیز کاهش یافته است.

این روند کاهشی در حالی است که طرح های مختلفی همچون طرح هادی و یا طرح مقاوم سازی مسکن روستاییان در اکثر قریب به اتفاق روستاهای کشور اجرا شده است. به گفته مسوولین تاکنون طرح هادی 16 هزار روستا در کشور اجرا شده و عملیات بهسازی و اجرای طرح هادی در 3 هزار و 400 روستای دیگر نیز در حال اجرایی شدن است. به نظر می رسد آنچه که قبل و بیش از هرچیز روستاییان را در روستاها نگه می دارد کار و شغل است نه صرفاً مسکن های مقاوم و مدرن و کوچه ها و خیابان های آسفالت شده یا سنگ فرش کردن پیاده روها. اگر دولت می خواهد که هزینه های طرح های مذکور هدر نرود باید طرح اشتغال روستایی به درستی اجرا شود. در واقع تأمین معیشت روستاییان از راه ایجاد اشتغال روستایی به درستی در دستور کار دولت قرار گرفته است ولی باید به درستی نیز اجرا شود تا به اهدافش برسد.

** طرح اشتغال روستایی در پیچ و خم های اداری
به گفته برخی از صاحب نظران در فرایند پرداخت تسهیلات در برخی از بانک ها هماهنگی لازم وجود نداشته و به دلیل تفسیرهای متفاوت بانک ها و مسوولان از وثیقه و ضمانت، برخی از روستاییان نتوانسته اند تاکنون این تسهیلات را دریافت کنند. در موارد دیگر نیز میزان مبلغی که تصویب شده بسیار کمتر از آن چیزی است که اختصاص یافته و با توجه به برنامه ریزی هایی که افراد صورت داده اند مبلغ موردنظر دردی را از آنها دوا نمی کند.

نکته دیگر اینکه با توجه به مطالعات میدانی پژوهشگر روابط عمومی گروه تجاری ققنوس و گفت وگو با برخی از روستاییان ظاهرا در برخی استان ها تسهیلات فقط به کسانی داده شده که دارای پروانه بهره برداری بوده اند و افراد فاقد پروانه بهره برداری از این تسهیلات محروم مانده اند.

در اینجا این سؤال مهم پیش می آید که جایگاه اکثر جوانان بیکار روستایی که فاقد پروانه بهره برداری نیز هستند در این طرح کجاست. بدون شک بیشتر واحد های روستایی دارای پروانه بهره برداری قبلاً از تسهیلات اعطایی دولت استفاده کرده اند. حال یا این تسهیلات را به خوبی به کار گرفته و به فعالیت خود ادامه می دهند و یا بعد از مدت ها به دلیلی دست از فعالیت کشیده اند. در هر دو حالت در اولویت قرار گرفتن این واحدهای اقتصادی منطقی به نظر نمی رسد. اگر هدف ایجاد اشتغال پایدار در روستاها است، باید جوانان بیکار روستایی در اولویت بوده و از آنها در راستای ایجاد واحدهای جدید اقتصادی حمایت شود.

** موفقیت طرح منوط به شناسایی ظرفیت هاست
مساله دیگر عدم هماهنگی این طرح با اقدامات سازمان برنامه و بودجه در جهت تهیه طرح توسعه اقتصادی روستاهای کشور است. در واقع هدف از تهیه طرح مذکور شناسایی ظرفیت های اقتصادی روستاها و برنامه ریزی های اقتصادی متناسب با این ظرفیت ها است. این دو طرح هم اکنون در حال اجرا هستند، اما به نظر می رسد ارتباط چندانی با یکدیگر ندارند. یعنی تسهیلات اشتغال در روستاهایی اعطا شده که هنوز برای آنها طرح توسعه اقتصادی تهیه نشده است. این در حالی است که طرح مذکور مقدم بر طرح اشتغال است و منطقی است که بعد از تهیه طرح توسعه اقتصادی و شناسایی ظرفیت های هر روستا، تسهیلات متناسب با نیازهای آن به متقاضیان واگذار شود.

** شهری شدن زندگی روستایی و زوال تفکر تولید

روزگاری مردمان روستا آنها را به بند می کشیدند و زمین ها را شخم می زدند، به آسمان دست نیاز دراز می کردند و چشم امید می دوختند، با انواع حیوانات اهلی هم زیستی می کردند تا روزگارشان به فقر و نداری نگذرد. آنها هویت و اصالت خود را این گونه حفظ می کردند. اما واقعیت این است که امروزه بیش از هر زمان دیگری روستاها و روستاییان ما از هویت و اصل و اساس زندگی روستایی دور شده و شکل شهری به خود گرفته اند. دیگر تولید به مانند گذشته محور زندگی روستایی نیست. خودکفایی تا مرز نابودی رسیده است. تولیدات کارخانه های شهری از گوشت و مرغ و تخم مرغ گرفته تا انواع لبنیات سفره های روستاییان را تسخیر کرده است. در هر روستایی ناوایی های مختلف به خاموشی تنورها منجر شده و دیگر از نان های محلی خبری نیست.

بخش قابل توجهی از جوانان روستایی برخلاف پدران و پدربزرگان خود، به دلیل مشکلات موجود دیگر به کارهای کشاورزی و دامداری چندان علاقه مند نیستند. بیشتر آنها یا از روستاها رفته اند و یا اگر هم از سر اجبار ماندگار شده اند کمتر تن به تولید می دهند و بیشتر تلاش می کنند تا از راه های دگر کسب درآمد کرده و مصرف کننده کالاهای شهری باشند. آنچه که در روستاها قابل مشاهده است زوال و مرگ تفکر تولید است.

امروزه مصرف و مصرف گرایی جای تولید روستایی را گرفته است. مشکل و مانع اصلی که ممکن است طرح اشتغال روستایی را به مانند طرح های مشابه به شکست کشاند نه مشکلات و موانع اداری و بانکی، که تفکر، خدمات محور و مصرف گرای نسل جوان روستایی است.

پژوهش**س-م**1552

انتهای پیام /*

[ad_2]